Täysistunto

Keskiviikko 28.9.2016 klo 14.01—16.32

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 133/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

14.42 **Sisäministeri Paula Risikko** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomeen tulevien turvapaikanhakijoiden määrä nousi selvästi vuoden 2015 aikana, jolloin syntyi tarve kehittää turvaamistoimia turvapaikkamenettelyn sujuvuuden ja kielteisen päätöksen saaneiden maasta poistamisen täytäntöönpanon turvaamiseksi. Ehdotuksen taustalla on myös edelliseen säilöön ottamista koskevaan hallituksen esitykseen kirjattu valtioneuvoston lausuma. Lausuman mukaan tavoitteena olisi jatkossa kieltää ilman huoltajaa olevien lasten säilöön ottaminen kokonaan. Lausuman johdosta tehty selvitys säilöönoton vaihtoehdoista, joka on siis meidän sisäministeriön julkaisu 35/2014, totesi, että Suomesta puuttuu useissa maissa yleisesti käytössä oleva mahdollisuus asuinpaikkaa koskevan velvoitteen asettamiseen. Selvitys ei ehdottanut kaikkien alaikäisten säilöönoton kieltämistä, sillä säilöönotto on viimesijaisena keinona tarpeellinen osa turvaamistoimien kokonaisuutta eivätkä mitkään vaihtoehdot täysin yllä sen vaikuttavuuteen. Siitä syystä tämä työryhmä ei esittänyt totaalista säilöönoton kieltämistä.

Hallitus esittääkin nyt, että ulkomaalaislaissa olevien turvaamistoimien keinovalikoimaan lisätään kaksi uutta turvaamistoimea. Uusilla turvaamistoimilla laajennetaan viranomaisten käytössä olevaa turvaamistoimien valikoimaa ja vähennetään tarvetta säilöön ottamiselle.

Ensimmäinen uusista turvaamistoimista koskee kaikkia turvapaikanhakijoita turvapaikkamenettelyn eri vaiheissa, ja se on tämä: Nykyisin turvapaikanhakija voi hakemuksen käsittelyn ajan asua joko vastaanottokeskuksessa tai hankkia itselleen yksityismajoituksen. Nyt ehdotettavalla asumisvelvollisuudella turvapaikanhakija voitaisiin määrätä asumaan nimetyssä vastaanottokeskuksessa. Hakijan olisi ilmoittauduttava vastaanottokeskuksessa 1—4 kertaa päivässä. Asumisvelvollisuuden tavoitteena on varmistaa turvapaikkaprosessin sujuvuus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että turvapaikanhakija olisi näin helpommin saapuvilla hakemuksensa käsittelyä, esimerkiksi turvapaikkapuhuttelua, varten. Asumisvelvollisuuden käytön avulla voitaisiin sujuvoittaa myös kielteisten päätösten saaneiden palauttamista. Asumisvelvollisuuden määrääminen harkittaisiin aina tapauskohtaisesti. Sen tulisi olla välttämätöntä hakemuksen käsittelyn tai maasta poistamisen varmistamisek-

si. Velvollisuudesta myös olisi pakottavasta henkilökohtaisesta syystä mahdollisuus tilapäisesti poiketa.

Sitten toinen uusista turvaamistoimista koskee ilman huoltajaa olevia alaikäisiä turvapaikanhakijoita, joita ollaan poistamassa maasta. Tässä hallituksen esityksessä ei ehdoteta luovuttavaksi lasten säilöön ottamisesta. Viranomaisten näkökulmasta säilöönotolle on edelleen selkeä tarve erityisesti maasta poistamisen turvaamiseksi. Käytännössä lapsia otetaan Suomessa säilöön erittäin harvoin. Lasten säilöön ottamisen vähentämiseen pyritään kehittämällä vaihtoehtoisia turvaamistoimia. Nyt ehdotettu lapsen asumisvelvollisuus on tarkoitettu lievemmäksi vaihtoehdoksi lapsen säilöön ottamiselle mutta on ankarampi kuin jo olemassa olevat ulkomaalaislain mukaiset turvaamistoimet. Lapsen asumisvelvollisuus voitaisiin määrätä, jos lapsen säilöönoton edellytykset täyttyvät. Velvollisuus voisi koskea vain 15 vuotta täyttänyttä lasta, joka on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen ja maastapoistamispäätöksen. Lapsi voitaisiin määrätä asumaan nimetyssä lapsille tarkoitetussa vastaanottokeskuksessa, pysymään sen alueella ja ilmoittautumaan siellä päivittäin. Lapsen asumisvelvollisuus kestäisi enintään kaksi viikkoa. Aikaa olisi mahdollista jatkaa enintään toisella kahden viikon ajanjaksolla, jos se on välttämätöntä maasta poistamisen turvaamiseksi. Määräämiseen sovellettaisiin säilöön ottamisen päättämisestä ja tuomioistuinkäsittelystä säädettyjä menettelyjä. Lapsi voitaisiin painavista henkilökohtaisista syistä myös vapauttaa tilapäisesti tästä velvollisuudesta. Lapsen asumisvelvollisuus uutena säilöönotolle vaihtoehtoisena turvaamistoimena vaikuttaisi myönteisesti lapsen asemaan ja lapsen edun toteutumiseen. — Kiitos.

14.46 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on todellakin lähtenyt liikkeelle tuosta viime vaalikauden hallituksen esityksen lausumasta, jossa edellytettiin, että sisäministeriö valmistelisi selvityksen vaihtoehdoista ulkomaalaisten säilöönotolle. Todellakin toivon, että tämä säilyy nimenomaan ja tätä käytetään nimenomaan vaihtoehtona säilöönotolle, eli että se kynnys pidetään riittävän korkeana sille, että tämä asumisvelvollisuus säädetään turvapaikanhakijalle. Meillähän turvapaikanhakijalla ei ole mitään yleistä asumisvelvollisuutta, eli hän voi järjestää asumisensa yksityismajoituksessa, vastaanottokeskuksessa ei ole pakko majailla, tai vaikkapa meillä on hyviä esimerkkejä esimerkiksi kansanopistoista, joissa opiskelee turvapaikanhakijoita vastaanottokeskusten ulkopuolella. Mutta pidän kyllä niin alaikäisten kohdalla kuin sitten yleisestikin hyvänä ja inhimillisenä tätä mahdollisuutta, että tällainen erityinen asumisvelvollisuus voidaan säätää silloin kun katsotaan, että se on sopiva vaihtoehto nimenomaan säilöönotolle.

14.48 **Veera Ruoho ps:** Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tarkoitus on muuttaa ulkomaalaislakia siten, että lakiin lisättäisiin säännökset asumisvelvollisuutta ja lapsen asumisvelvollisuutta koskevista uusista turvaamistoimista. Näin turvapaikkaa hakevalle henkilölle voitaisiin määrätä velvollisuus asua tietyssä vokissa ja ilmoittautua siellä läsnä olevaksi 1—4 kertaa päivässä — vai tarkoittaisikohan tämä nyt kuitenkin viikossa? Asumisvelvollisuutta voitaisiin käyttää aikuisen kohdalla keinona maasta poistamisen helpottamiseksi, koska se tarjoaa viranomaisille paremmat tiedot henkilöiden sijainnista. Esityksen tavoitteena on lisäksi vähentää säilöön ottamisen määrää ja edistää turvapaikkahakemusten käsittelyä.

Aikuiselle tällainen asumisvelvollisuus voitaisiin määrätä kevyemmin perustein kuin nykylain mahdollistama säilöönotto, ja lasten kohdalla asumisvelvollisuus voitaisiin mää-

rätä ilman huoltajaa olevalle, kansainvälistä suojelua hakeneelle 15 vuotta täyttäneelle lapselle, jonka saama maastapoistamispäätös on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi, vain jos säilöönoton edellytykset täyttyvät. Lapsen pitäisi tällöin pysyä vokin alueella, ja asumisvelvollisuus kestäisi enintään kaksi viikkoa. Tätäkin on mahdollista tietenkin jatkaa enintään toisella kahden viikon ajanjaksolla. Hallituksen esityksen tavoitteena on nimenomaan vähentää näiden tällaisten lasten, jotka tarvitsevat erityisiä turvaamistoimia, säilöönottojen määrää.

Näiden turvaamistoimien käytön lähtökohtana on, että aina ensin harkitaan ulkomaalaislaissa säädettyjen säilöön ottamista lievempien turvaamistoimien käyttämistä. Jos näitä turvaamistoimia ei katsota tehokkaiksi, silloin voidaan ulkomaalainen ottaa säilöön. Nyt voimaan tulevan asumisvelvoitteen tarkoitus on se, että säilöönottoon ei tarvitsisi turvautua niin usein, ja erityisesti yksin tulleiden alaikäisten yli 15-vuotiaitten kohdalla tavoitteena on säilöön ottamisen minimointi ja korvaaminen asumisvelvoitteella. Tämä mahdollisuus kyseiseen ryhmään kuuluvien lasten säilöönottoon halutaan kuitenkin säilyttää erityistapauksia varten.

Arvoisa puhemies! Haluaisin korostaa, että tällä esityksellä on tavoitteena vähentää kansainvälistä suojelua hakeviin kohdistettavia säilöönottoja ja hyödyntää pehmeämpiä keinoja, ja näin parannamme lasten asemaa. Kuitenkin tätä mahdollisuutta 15 vuotta täyttäneen lapsen säilöön ottamiseen on pidettävä perusteltuna esimerkiksi tilanteissa, joissa lapsi on toistuvasti syyllistynyt rikoksiin Suomessa oleskellessaan ja hänen maasta poistamistaan valmistellaan. Kyse on kuitenkin poikkeuksellisista tilanteista tällä hetkelläkin. On syytä huomata, että vuosina 2011—2012 otettiin säilöön yhteensä 4 ilman huoltajaa olevaa lasta ja vuonna 2013 heitä otettiin säilöön 10 ja vuonna 2014 vain 4. 2015 säilöön otettiin 11 ilman huoltajaa olevaa lasta, ja kuluvana vuonna elokuun loppuun mennessä ei ole otettu yhtään ilman huoltajaa olevaa lasta. Asumisvelvoitteen voimaantulo luultavasti vähentää näitä kuluja, ja näen tämän hallituksen esityksen erittäin tarpeellisena.

Itse tein turvapaikkakuulusteluja, kun se kuului vielä poliisin osalle, ja silloinkaan en muista, että koskaan olisi ollut sellaista tilannetta — ehkä hämärästi joitakin yksittäisiä — ettei olisi saapunut kuulusteluihin. Mutta näen, että siinä kaikista olennaisinta on, että jos he saavat sieltä vastaanottokeskuksista jotain rahallista tukea — tai päivärahaa tai miksikä sitä nyt ikinä kutsutaankaan, että heillä on sitten mahdollisuus ostaa niitä hygieniatuotteita ynnä muuta — milloin he sen saavat. Se on se, mikä varmasti pitää ihmiset aina sitten saatavilla, oli se sitten kuulusteluista tai mistä tahansa muusta viranomaistoimenpiteestä kysymys.

14.53 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies! Elämme historiallisessa murroksessa ja osallistumme sellaisiin päätöksiin, jotka vähitellen muodostavat historiaa ja sen ajan tunnukset, joita sitten vanhana ehkä saamme muistella toivottavasti hyvällä omallatunnolla.

Tämä hallituksen esitys on siinä mielessä jälleen mielestäni erittäin hankala, että sen lähtökohdat eivät liity yksittäisen henkilön oikeuksien suojaamiseen tai hänen vapautensa suojelemiseen vaan se nimenomaan lähtee yleisestä ilmapiiristä, peloista ja niin edelleen. Siinä mielessä tuntuu siltä, että tässä jotenkin eletään tällaista rinnakkaistodellisuutta, kun on tutustunut siihen, millä tavalla maasta poistamiset todellisuudessa tapahtuvat. Me tiedämme niistä, että mitä paremmin ihminen on valmisteltu, mitä paremmin hän on voinut järjestää asiansa, niin sitä helpommin se sujuu, myöskin se maasta lähteminen. Onkin tärkeätä, että valiokunnassa kuullaan tarkkaan yhdenvertaisuusvaltuutettua, jolla on lainpoh-

jainen velvollisuus valvoa näitä maasta poistamisia. Haluaisin, ettei koskaan enää yhtäkään lasta viedä niin, että hän ei saa sanoa jäähyväisiä koulun luokkakavereilleen ja he ihmettelevät, että mihin hän hävisi, kuoliko hän tai mitä hänelle tapahtui. Toivon, että ei koskaan enää maasta poisteta lasta, alaikäistä lasta, jota pidetään rikollisena mutta josta ehkä myöhemmin huomataan, että hän olikin ihmiskaupan uhri. Jokainen tällainen tilanne on liikaa, ja siinä mielessä nämä ovat vakavia tilanteita.

Tähän hallituksen esitykseen ovat antaneet lausuntoja monet ihmisoikeuksia valvovat instituutiot, kuten Punainen Risti, jolla on ihan erityinen mandaatti seurata esimerkiksi säilöön otettujen ihmisten asemaa ja vierailla esimerkiksi vankiloissa ja säilöönotoissa, ja siinä mielessä ajattelen, että heidän lausuntonsa olisi erityisen painava sana tässä lain käsittelyssä, hallituksen esityksen käsittelyssä. He kiinnittävät huomiota juuri näihin perusteisiin, että tässä ei ole lainkaan arvioitu niitä vaikutuksia, miten nämä toimenpiteet vaikuttavat turvapaikanhakijoihin ja ulkomaalaisiin yleensä. He myöskin kiinnittävät toiseksi huomiota siihen, että on hyvä, että haetaan vaihtoehtoja säilöönotoille, mutta tässä hallituksen esityksessä ei ole sisällytetty varsinaisia vaihtoehtoja, vaan on esitetty uusi malli, joka on luonteeltaan lähinnä uusi turvaamistoimi, jota voidaan käyttää jo ennen kuin varsinaisen säilöönoton kriteerit, erityiset edellytykset ovat täyttyneet. Kun kynnys madaltuu, niin se tapahtuu ehkä myöskin helpommin. He kiinnittävät myös huomion siihen, että jos vastaanottokeskuksen henkilökunnalle annetaan velvollisuus valvoa rikosvastuun nojalla tätä asumis- ja ilmoittautumisvelvollisuuden noudattamista, niin he pelkäävät, että heidän työnsä näiden tehtävien hoitamisessa tulee mahdottomaksi, ja epäilevät, voivatko jatkossa hoitaa näitä asioita, koska se rikkoo heidän perustehtäväänsä.

Genom den här regeringspropositionen vill regeringen igen ändra på utlänningslagen, till synes kanske en liten förändring, men det är igen en gång ett av alla de förslag som visar att man inte har människors grundläggande rättigheter som utgångspunkt, inte ens barnens. Tyvärr förbjuder regeringen inte heller nu tagande av barn i förvar såsom otaliga människorättsinstitutioner redan länge efterlyst.

Den här gången skärper regeringen kontrollen av asylsökande genom att införa lättare eller hårdare bevakning, som närmast kanske liknar hemarrest, av asylsökare som fått avslag. Asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan kommer att måsta anmäla sig till förläggningarna 1—4 gånger per dag. För barn fyllda 15 som är utan vårdnadshavare blir det kanske ännu tuffare. Man kräver att de ska vistas på förläggningens område och endast avlägsna sig från området av vägande personliga skäl. Det beskrivs i regeringens proposition som ett lindrigare alternativ till tagande i förvar av ensamkommande minderåriga, men kommer alltså inte att ersätta tagande i förvar av barn, vilket aldrig är i barnens intresse.

Jag är bestört över att man igen en gång flyr sitt ansvar när det gäller att stoppa tagande av barn i förvar, och på det viset känner jag inte annat än skam över vår tid som kan låta sådant här ske utan desto större motsättningar. Jag är orolig över att det här kommer att utgöra ytterligare ett sätt att begränsa människors frihet. Jag är orolig för att tröskeln att ta människor i förvar sänks i och med att boendeskyldigheten och anmälningsskyldigheten kommer att kunna åläggas av polisen, Migrationsverket och gränsbevakningen.

Den här propositionen borde absolut skickas tillbaka för att bedömas, för att göra en konsekvensbedömning och helt enkelt bedöma vilka följderna för människors grundläggande rättigheter är på grund av det här lagförslaget. Jag hoppas att utskottet gör ett grundligt hörande av människorättsorganisationerna. — Tack.

15.00 **Simon Elo ps:** Arvoisa rouva puhemies! Jatkossa kansainvälistä suojelua hakevalle ulkomaalaiselle voidaan määrätä velvoite asua määrätyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautua siellä 1—4 kertaa päivässä. Jos se on välttämätöntä maahantulon tai maassa oleskelun selvittämiseksi tai poistumisen varmistamiseksi, asumisvelvoitetta voidaan edellyttää myös tapauskohtaisessa harkinnassa. Velvoitteen tahallisesta noudattamatta jättämisestä voitaisiin tuomita sakkoon.

Arvoisa puhemies! Tällä hyvällä esityksellä varaudutaan myös mahdolliseen turvapaikanhakijoiden määrän äkilliseen kasvuun. On hyvin erilaisia ennusteita siitä, mikä on paine Eurooppaa, myös Suomea kohtaan, EU:ta kohtaan, ja siihen on syytä varautua. Hallitus panee pala palalta toimeen yhdessä päätetyn turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman.

Aikuiselle tämä asumisvelvoite voidaan määrätä kevyemmin perustein kuin nykylain mahdollistama säilöönotto. Yksin tulleiden alaikäisten eli tässä tapauksessa 15—18-vuotiaiden kohdalla tavoitteena on säilöön ottamisen minimointi ja korvaaminen asumisvelvoitteella. Mahdollinen säilöönotto on perusteltu, kuten edustaja Ruoho totesi, esimerkiksi tilanteissa, joissa lapsi on toistuvasti syyllistynyt rikoksiin Suomessa ollessaan ja hänen maasta poistamistaan valmistellaan.

Edustaja Biaudet otti esille, että hallitus ei olisi esityksessään ottanut huomioon turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vaikutusta tässä esityksessä. Itse näkisin kyllä toisin. Niin kuin edustaja Ruoho toi esille, niin vuosina 2011—2012 otettiin säilöön 4 ilman huoltajaa olevaa lasta, 2013 otettiin 10, vuonna 2014 vain 4 ja 2015 otettiin 11, tänä vuonna ei vielä yhtäkään. Nimenomaan tämän asumisvelvollisuuden voimaantulolla ensi tilassa olisi tarkoitus se, että se todennäköisesti vähentäisi säilöönottotarvetta alaikäisten kohdalla. Nämä luvut voisivat mennä jopa nollaan.

Joka tapauksessa on kyse poikkeuksellisesta menettelystä. Korostan sitä, että aina on kyse myös tapauskohtaisesta harkinnasta, jossa tämä on viimeinen turvaamismenettely, jos muu ei auta.

15.03 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan, että säädetään säännökset asumisvelvollisuutta ja lapsen asumisvelvollisuutta koskevista uusista turvaamistoimista. Kansainvälistä suojelua hakevalle ulkomaalaiselle voitaisiin määrätä velvollisuus asua nimetyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautua siellä 1—4 kertaa vuorokaudessa, jos se on välttämätöntä maahantulon tai maassa oleskelun edellytysten selvittämiseksi tai maasta poistamisen varmistamiseksi. Lapsen asumisvelvollisuus voitaisiin määrätä säilöönoton edellytysten täyttyessä ilman huoltajaa olevalle kansainvälistä suojelua hakeneelle 15 vuotta täyttäneelle lapselle, jonka saama maastapoistamispäätös on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi.

Ilman huoltajaa olevan lapsen säilöön ottaminen on Suomessa poikkeuksellista. Mahdollisuutta 15 vuotta täyttäneen lapsen säilöön ottamiseen on kuitenkin pidetty perusteltuna esimerkiksi tilanteissa, joissa lapsi on toistuvasti syyllistynyt rikoksiin Suomessa oleskellessaan ja hänen maasta poistamistaan valmistellaan. Kuten edellä on todettu, säilöön ottaminen edellyttää aina tapauskohtaista kokonaisharkintaa, jossa kaikkia säilöönottoa lievempiä turvaamistoimia priorisoidaan. Lapsia koskevissa tilanteissa arvioidaan myös, olisiko lapseen kohdistettava lastensuojelullisia toimia ulkomaalaislain mukaisten turvaamistoimien ohella tai sijasta. Säilöönotto ei sellaisenaan kuitenkaan ole aina lapsen edun vastaista, vaan sillä voidaan myös turvata lasta koskevan menettelyn lainmukainen ja hallittu läpivienti.

Arvoisa puhemies! Sisäministeriö sai 29 vastausta. Lausunnoissa kannatettiin pääsääntöisesti esityksen tavoitteita. Uudet hallinnolliset turvaamistoimet nähtiin yleisesti tarpeellisina. Useat lausunnonantajat muistuttivat, että säilöönoton vaihtoehtojen on oltava tosiasiallisia ja vaihtoehtoisia turvaamistoimia säilöönotolle.

Arvoisa puhemies! Lapsen etu ja ihmiskaupalta suojelu tulee esiin seuraavalla tavalla ja seuraavaa tietä: Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Ulkomaalaislain 6 §:n mukaan lasta koskevassa päätöksenteossa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen etuun sekä hänen kehitykseensä ja terveyteensä liittyviin seikkoihin. Pykälässä säädetään myös lapsen kuulemisesta ja lasta koskevien asioiden käsittelemisestä kiireellisesti. Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 746/2011 mukaan kyseistä lakia sovellettaessa lapsen etuun sekä tämän kehitykseen ja terveyteen liittyviin seikkoihin on aina kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tämän halusin siksikin tässä vielä puhua, koska edellisessä esityksessä käsiteltiin paljon lapsiin liittyviä asioita.

15.06 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia lisäämällä siihen säännökset asumisvelvollisuutta koskevista uusista turvaamistoimista. Kansainvälistä suojelua hakevalle ulkomaalaiselle voitaisiin määrätä velvollisuus asua nimetyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautua siellä yhdestä neljään kertaan vuorokaudessa, jos se on välttämätöntä maahantulon tai maassa oleskelun edellytysten selvittämiseksi tai maasta poistamisen varmistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Viime päivinä on kohistu yllättävänkin paljon rasismista, mutta huomattavasti vähemmälle on jäänyt pohdinta kansalaisten asiallisesti perustellun maahanmuuttokriittisyyden kasvun syistä. Merkittävin syy maahanmuuttokritiikin lisääntymiseen lienevätkin kansalaisten arkitodellisuudessa kohtaamat epäkohdat. (Eva Biaudet: Mitä sillä on tämän asian kanssa tekemistä?) Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkimuksen mukaan joidenkin kansallisuuksien alttius tehdä rikoksia on moninkertainen suomalaisiin verrattuna. Ero korostuu varsinkin seksuaalirikoksissa, mutta surullinen osoitus kasvaneista riskeistä on myös Otanmäessä tapahtunut suomalaismiehen tappo, (Välihuutoja) josta epäillään kahta turvapaikanhakijaa. (Eva Biaudet: Aika rasistista!)

Arvoisa puhemies! Suomi on pidettävä turvallisena maana, eikä tätä Otanmäen tappoa saa missään tapauksessa vähätellä, vaikka sitä onkin käsitelty mediassa suhteellisen vähän. Tämä hallituksen esitys on oikean suuntainen, mutta muitakin toimenpiteitä on kiirehdittävä. Erityisesti kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden hakijoiden maasta poistumista on nopeutettava. Hallitus onkin tuomassa keväällä siihen liittyvän esityksen eduskuntaan. Samassa yhteydessä on syytä tehdä myös lakimuutoksia minimipalveluita tarjoavien ja tarkasti vartioitujen palautuskeskusten perustamiseksi hallituksen viime joulukuussa hyväksymän turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti. Tiedustelenkin sisäministeriltä nyt kantaa näihin tuleviin lisätiukennuksiin.

15.08 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni on rasististen mielipiteiden esittämistä sanoa, että joihinkin kansallisuuksiin liittyy enemmän rikollista toimintaa. Se ei päde, siinä ei ole mitään totta, ei mitään sellaisia globaaleja tutkimuksia,

että johonkin kansallisuuteen liittyy enemmän rikollista toimintaa. Se on mielestäni täysin sopimatonta ja rasistista puhetta.

15.08 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hieman hämmästelen tai aika paljonkin hämmästelen tätä edustaja Biaudet'n tässä antamaa kannanottoa. Mielestäni tutkimustuloksiin vetoaminen ja niihin viittaaminen ei missään tapauksessa voi olla rasismia. Tässähän aletaan mennä jo sananvapauden ja kansanedustajan perustuslaillisten oikeuksien rajoittamisen puolelle, jos näin tulkitaan. Minä voin kyllä edustaja Biaudet'lle, jos hän välttämättä haluaa, nämä tutkimustulokset toimittaa. Nämä ovat ihan netistä kyllä saatavilla. Kuten totesin, nämä ovat Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tekemiä tutkimuksia, ja sieltä ovat hyvin kyllä katsottavissa nämä eri kansalaisuuksien alttiudet.

15.09 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Minusta on tärkeätä puhua myöskin siitä, mitä rasismi on, ja mielestäni myöskin tässä salissa on tärkeätä joskus miettiä, mikä on rasismia ja mikä on syrjintää, mikä on ennakkoluuloja. Jos sanotaan, että tiettyihin kansallisuuksiin liittyy enemmän rikollisuutta, niin mielestäni se on rasismia. Eri asia on, jos Suomessa on erilaisia lukuja, mitä eri kansallisuudet ovat tehneet, mutta ei liity tiettyihin kansallisuuksiin, että joku tekee enemmän rikoksia. Sellaista ei voi yleistää, ja sellaista tutkimustietoa ei ole. Mielestäni se on enemmän rasistiseen mielipiteeseen pohjautuvaa kuin muuta. Tämä olisi minun mielestäni mielenkiintoista kuulla: mikä on teidän mielestänne rasismia, ja missä se raja kulkee?

15.10 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on sinänsä merkittävä keskustelu. Tähän määrittelyyn otti kantaa yhteiskuntafilosofiaan erikoistunut tutkijatohtori Heikki A. Kovalainen Etiikka-blogissa. Hän totesi näin, että: "Jos totean maahanmuuttajien olevan yliedustettuina esimerkiksi raiskaustilastoissa, edes tämä väite ei ole rasismia — jos se vain on totta." Eli jos tilastollisesti voidaan osoittaa, että joku väestöryhmä tällaiseen syyllistyy enemmän, niin silloin pitää miettiä, mistä ne syyt johtuvat. Ne eivät varmasti johdu siitä, mistä nämä ihmiset tulevat, vaan syyt ovat jossain muualla, mutta tällaisen toteaminen ei ole rasismia. Se olisi rasismia, jos lähtisi sanomaan, että tästä syystä kaikki tämän ryhmän ihmiset ovat jotenkin epäilyksen alla — se olisi. Mutta se, että tämän tilastofaktan kertoo ja sitten miettii, mitä asialle pitäisi tehdä, ei missään tapauksessa voi olla rasismia.

Ja aivan niin kuin edustaja Savio tässä sanoi, pitää ottaa totta kai huomioon myös kansanedustajan perustuslaillinen oikeus tuoda esille täällä näkemyksiään sillä mandaatilla, minkä kansa on antanut.

15.11 **Wille Rydman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kehottaisin edustaja Biaudet'ta olemaan hieman varovaisempi tämän rasistileimakirveen heiluttelussa. Toisaalta mikäpä ei edustaja Biaudet'n mielestä rasismia olisi? Sen olemme saaneet täällä kyllä jo moneen kertaan huomata.

Mitä tulee tilastoihin, niin toivoisin, että tässä salissa ei olisi sellaista ajattelua, että jos ideologia ja faktat ovat ristiriidassa keskenään, niin sen huonompi faktoille, vaan lukisimme tilastoja ihan sellaisina kuin ne lukevat.

Mutta mitä tulee itse tähän lakiesitykseen, niin sitä pidän kyllä hyvänä. Meidän turvapaikkapolitiikan kokonaisuuden kannalta on aivan keskeistä, että meidän palautuspolitiik-

ka on uskottavaa, että myöskin meidän kielteiset päätökset asiaan kuuluvalla tavalla laitetaan täytäntöön. Ja tästä syystä pidän erittäin tärkeänä, että meillä on myöskin riittävät turvaamistoimenpiteiden mahdollisuudet sellaisissa tilanteissa, joissa joudumme olemaan epävarmoja, toteutetaanko tehdyt päätökset sillä tavalla kuin ne on tarkoitettu.

Puhemies Maria Lohela: Ja vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Biaudet.

15.12 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni on toki juuri ero, tässä puhuttiin hiukan eri tavalla näistä luvuista. On eri sanoa, että tiettyihin kansallisuuksiin liittyy enemmän rikollisuutta, ja sillä haluta perustella, että kaikkiin näihin ryhmiin haluaa tiukempia säännöksiä. Ymmärsin tämän puheen niin. On sitten hiukan eri, kun jos te sitten kaunistelette ja teette siitä vähän hienompaa ja se viesti muuttuu jo vähän toiseksi. Ja on ihan totta, että tilastoista voi kertoa, mutta jos sanoo, että tiettyihin kansallisuuksiin liittyy enemmän rikollisuutta ja sen takia meidän täytyy tehdä tiukempaa lainsäädäntöä, niin mielestäni silloin se pohjautuu rasistiseen näkemykseen ja minun mielestäni siitä on tärkeätä keskustella. Kun me keskustelemme rasismista, niin on hyvä pohtia, mitä se on ja mitä se ei ole. Siinä mielessä kiitän siitä, että saimme mahdollisuuden keskustella tästä asiasta.

Puhemies Maria Lohela: Sitten puhujalistalle.

15.13 **Olli-Poika Parviainen vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Palaan vielä edelliseen keskusteluun sen verran, että kansallisuus tuskin on ihmisen rikollisuutta määrittävä ominaisuus. Me hyvin tiedämme, miten suomalaisista kirjoitettiin, kun suomalaiset lähtivät vaikkapa töihin ulkomaille, mutta se on toinen keskustelu, ja siitä varmaan voitte debatoida sitten lisää.

Mutta varsinaiseen aiheeseeni. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia lisäämällä siihen säännökset asumisvelvollisuudesta ja lapsen asumisvelvollisuudesta ja näihin liittyvistä turvaamistoimista. Kansainvälistä suojelua hakevalle ulkomaalaiselle siis, kuten sanottua, voitaisiin määrätä velvollisuus asua tietyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautua siellä, jos se on välttämätöntä maahantulon tai maassa oleskelun edellytysten selvittämiseksi tai maasta poistumisen tai maasta poistamisen varmistamiseksi. Lapsen asumisvelvollisuus puolestaan on esityksessä tarkoitettu vaihtoehdoksi lapsen säilöön ottamiselle, ja siihen liittyen noudatettaisiin säilöön ottamista koskevia menettelyjä. Lapsen asumisvelvollisuus kestäisi enintään kaksi kahden viikon jaksoa.

Ihmisiä katoaa Euroopan turvapaikkareiteillä. Ihmisiä katoaa myös eri maissa. Ihmisiä katoaa myös turvapaikkaprosessien aikana. Niin sanottujen paperittomien ihmisten määrän kasvu yhteiskunnissa aiheuttaa monia haasteita. Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet tai alaikäiset lapset ovat erityisen hankalassa asemassa ja alttiina vaaroille ja ongelmille.

Toimiva turvapaikkapolitiikka edellyttää myös toimivia välineitä, joiden avulla voidaan varmistaa niin maahantulon tai maassa oleskelun edellytysten riittävä selvittäminen kuin kielteisen päätöksen saaneiden osalta maasta poistaminenkin kansainvälisen oikeuden puitteissa. Asumisvelvoitekin on yhtenä välineenä ymmärrettävä, kunhan se on nimenomaan vaihtoehto säilöönotolle, ei vaihtoehto vastaanotolle. On tärkeää, että vaihtoehtoisten turvaamistoimien osalta kynnys niihin turvautumiseen pidetään korkeana. Myös asu-

misvelvollisuuden osalta kyseessä on kuitenkin perusoikeuksien rajoittaminen. Siksi on hyvä, että perustuslakivaliokuntakin ottaa asiaan kantaa.

Asumisvelvollisuus on luonteeltaan selvästi ilmoittautumisvelvollisuutta vakavampi asia. Asumisvelvollisuuteen pitäisikin turvautua vasta siinä vaiheessa, jos ilmoittautumisvelvollisuutta laiminlyödään. Samalla vastaanottokeskusten työntekijöiden neutraali rooli on taattava ja olisi pidettävä nämä roolit erillään viranomaisrooleista. Ja yksilöllinen harkinta kaikissa päätöksissä olisi taattava jatkossa myös.

Säilöönottoon liittyy monia ongelmia. Erityisen arveluttavana pidän alaikäisten säilöönottoa. Siksi on tärkeää, että säilöönotolle on mietitty vaihtoehtoja ja että niitä vaihtoehtoja myös aktiivisesti käytettäisiin suhteessa siihen säilöönottoon.

Arvoisa puhemies! Valiokunnassa esitys on nyt käsiteltävä perinpohjaisesti. Myös lapsivaikutukset on arvioitava. Niiden kanssa ei kannata leikkiä. Viesti säilöönoton ongelmista on noussut esiin laajasti, ja, kuten nähtyä, jo edellinen hallitus on ollut asiassa aktiivinen. Siksi vaihtoehtoja säilöönotolle tarvitaan. Niiden vaihtoehtojen on oltava tietenkin käytännöllisiä, mutta toisaalta niiden on oltava myös inhimillisesti kestäviä. Kun lähdemme näistä lähtökohdista liikkeelle, arvaan, että lopputulos on hyväksyttävissä.

15.17 **Kimmo Kivelä ps:** Puhemies! Kyllähän yhteiskunnallisesta keskusteluilmapiiristä tulee niin surulliseksi, mikä liittyy tässä tasavallassa käytävään keskusteluun maahanmuuton ympärillä. Erilaiset ääripäät hallitsevat keskustelua, ja ei millään tavalla pyritäkään sellaiseen dialogiseen keskusteluun, että ymmärrettäisiin toisten näkökantoja ja mielipiteitä, lukkiudutaan niin syvästi mielipiteisiin.

Mutta tähän asiaan, hallituksen esitykseen: On huomattava, että tässä keskustelussa oleva pykälä sisältää sanan "voitaisiin", eli kyseessä on ennalta ehkäisevä valtuutus sellaisissa rajatapauksissa, joissa pelätään suojelua hakevan olevan vaarassa tulla siepatuksi, karkaavan tai jäävän laittomasti maahan. Alaikäinen lapsi voitaisiin myös tietyssä vastaanottokeskuksessa ilmoittautumisvelvollisuudella ja poistumiskiellolla keskuksen alueelta velvoittaa olemaan näin. Tämä on vaihtoehto lapsen säilöön ottamiselle. Tällainen menettely on mielestäni vähemmän traumaattinen lasta ajatellen. Lapsen asumisvelvollisuus kestäisi enintään kaksi viikkoa, ja hyvä niin.

Mutta tässä kun määritetään velvollisuuksia, niin määritetään oikeuksia, ja hyvä niin, mutta määritetään myös sanktioita. Mikäli velvollisuutta rikotaan yleisesti, niin rikkoja voitaisiin tuomita sakkoon. Toisaalta on eri asia, miten sakkosanktio toimii käytännössä. Tähän toivoisin ministeriltä vastausta, miten tämä sakkosanktio käytännössä toimisi, mikäli kyseessä on varaton turvapaikanhakija. Onko se riittävä pelote?

15.19 **Mika Kari sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen esityksen pääajatus tuntuu ihan perustellulta. Asumisvelvollisuus ja lapsen asumisvelvollisuus toimina olisivat kevyempiä kuin nykyinen säilöönotto tilanteissa, joihinka turvapaikkaprosesseissa aika ajoin joudutaan. Ja näin, säilöönottoa lievempi toimi kun tämä on, erityisesti haluan tässä kohdassa korostaa alaikäisten asemaa: itse pidän edelleenkin hieman kyseenalaisena sitä, että lakiin kumminkin jää myös alaikäisen säilöönotto toimena, mutta toivon edelleenkin, ja toivon entistä pontevampana, että asumisvelvollisuuden ja lapsen asumisvelvollisuuden käyttöönotto sitten näissä tapauksissa yleistyisi ja alaikäisten lasten säilöönotto siirtyisi jo historiaan.

Pidän hyvänä myös, että perustuslakivaliokunta antaa tästä asiasta hallintovaliokunnalle lausunnon, koska tietenkin kun kyseessä on myös vapauden rajoittaminen, niin tulee myös tämä laillisuusarviointi perustuslakivaliokunnan käsitellä. Ja hallintovaliokunnassa aikanaan tehdään paljonkin tarkentavia kysymyksiä vielä tähän lakiesitykseen.

15.20 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin edustaja Kari sanoi, tietysti perustuslakivaliokunta lausuntonsa antaa tämän esityksen perustuslainmukaisuudesta, mutta täytyy muistaa, että 15 vuotta täyttänyttä ilman huoltajaa olevaa kansainvälistä suojelua hakevaa lasta ei saa ottaa säilöön ennen kuin häntä koskeva päätös maasta poistamiseksi on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi. Eli ei voida ottaa säilöön turvapaikkamenettelyn kestäessä, vaan vasta, kun hän on saanut jo kielteisen päätöksen ja se on tosiaan tullut sitten täytäntöönpanokelpoiseksi. Lisäksi säilöön otettu lapsi on päästettävä vapaaksi viimeistään 72 tuntia tästä säilöön ottamisesta, ja vain erityisistä syistä häntä ylipäätään voi korkeintaan 72 tuntia säilössä pitää. Eli nämä asiat on tietysti tässä myös syytä muistaa, niin että kyllä puhutaan aika, sanotaanko, rajallisesta menettelystä, ja se on hyvä niin. Mutta tosiaan perustuslakivaliokunta sitten arvioi tämän perustuslainmukaisuuden, aivan niin kuin edustaja Kari totesi.

15.21 **Veera Ruoho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin olisin vielä toistanut sen, että tosiaankin tätä mahdollisuutta 15 vuotta täyttäneen lapsen säilöön ottamiseen on pidetty perusteltuna näissä tilanteissa, kun on todettu lapsen syyllistyneen toistuvasti rikoksiin ja hänen maasta poistamistaan valmistellaan.

15.22 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan vastata edustaja Elolle lähinnä sen, että kun puhutaan lapsen säilöönotosta, alaikäisen lapsen säilöönotosta, niin suosittelen myös edustaja Elolle tutustumista meidän säilöönottoyksiköihin. Säilöönotto toimenpiteenä on huomattavasti vahvempi kuin mikä nyt hallituksen lakiesityksessä on kuvattu asumisvelvollisuuden toimenpiteeksi. 1—4 kertaa ilmoittautumista asumisyksikössä on toimenpiteenä huomattavasti kevyempi vapauden rajoittaminen kuin toimenpide, joka suoritetaan, voiko sanoa, suljettujen ovien takana, jos nyt ei ihan vankilaolosuhteissa mutta tietynlaisessa pidätystilassa. On todella valitettavaa, että kun meille on tullut näitä turvapaikkakeskuksia, muun muassa osakeyhtiöomisteisia turvapaikkakeskuksia, niin sinne ei edustaja Elo ole päässyt tutustumaan, mutta uskon, että esimerkiksi Metsälän vastaanottokeskuksen säilöyksikköön varmasti pääsee.

15.23 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on myös syytä huomioida, että 2014 oli hyvä päätös: Joutsenon vastaanottoyksikössä on erityisesti tällaisille alaikäisille oleva yksikkö, jossa otetaan huomioon erityisesti näiden ihmisten tarpeet. Ja tässä täytyy muistaa, että hallituksen esityksen ajatuksena on juuri se, että vähennetään tätä säilöönottotarvetta tällä asumisvelvollisuudella. Eli tämä siinä on minun mielestäni hyvänä tavoitteena, ja uskon, että nämä jo sinänsä pienet luvut, mitä Suomessa tältä osin on ollut, mitkä tulivat aikaisemmin puheenvuoroissa esille, voivat pienetä jopa nollaan, ja se on Suomelle kunniaksi, jos näin käy, ja uskon, että tässä voimme myös opposition kanssa löytää yhteisen sävelen.

Puhemies Maria Lohela: Ja listalle takaisin.

15.24 **Sirpa Paatero sd:** Arvoisa rouva puhemies! Olen erityisen iloinen lasten osalta, että tässä mennään lievempään suuntaan, sillä jotenkin tuntuu julmalle se, että lapsia otetaan säilöön. Tämä asumisvelvollisuus on minun ymmärtääkseni myös monien kansalaisjärjestöjen toivomus, vaikka he olisivat varmaan menneet vieläkin pidemmälle, että saadaan tätä lasten tilannetta helpotettua. Sinne jää yhä edelleen se pieni mahdollisuus myöskin säilöönottoon, mutta pääasiassa näen, että se asumisvelvollisuus on se keino — jos tarvitaan. Mutta tässähän täytyy huomata, että niiden samojen kriteerien täytyy täyttyä lasten määräämisessä asumisvelvollisuuteen kuin nykyisessä säilöönotossa.

Tämä määräaika elikkä 2 plus 2 viikkoa on ihan ymmärrettävä. Ei missään tapauksessa automaattia, ei aikuisellekaan, ja se on aina arvioitava tilannekohtaisesti. Elikkä joka kerta erillinen arviointi, joka kerta määräaikaisuus, ja sen takia minun mielestäni on hyvä, vaikka tämä aikuisten kohdalla ei mene ihan yhtä lievään versioon kuin lasten kohdalla, että kuitenkin se pääsääntö tästä eteenpäin voi olla se asumisvelvollisuus elikkä ilmoittautuminen yhden tai useamman kerran päivässä sinne paikkaan, mikä on se varsinainen asuinpaikka. Se on kuitenkin ihan eri asia kuin olla säilössä lukittujen ovien takana koko päivä.

Jos näin me saamme tämän turvapaikanhakijoiden käsittelyjärjestyksen niin, että heidät saadaan kiinni silloin kun halutaan puhuttaa tai on ammattilaiset, jotka tulevat heitä tapaamaan, tai että siinä kohtaa kun on sitten mahdollisesti maastalähtö, on tiedossa, missä paikassa he ovat olemassa, niin siihen näen tämän olevan hyvä keino.

15.26 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Säilöönoton vähentäminen on sinänsä erittäin kannatettava tavoite. Säilöönotossahan on käytännössä kyse vapaudenriistosta sellaisissa tilanteissa, joissa ihminen ei ole syyllistynyt mihinkään rikokseen. Ylivoimaisesti suurimpaan osaan säilöönottopäätöksistä Suomessakin on joku maasta poistumiseen liittyvä peruste, eli suurin osa ei liity turvapaikanhakijan tekemiin rikoksiin lainkaan.

Alaikäisten kohdalla pitäisi mielestäni kokonaan luopua säilöönotosta. Tämä lakiesitys nyt kuitenkin herättää epäilyksiä liittyen juurikin tähän tavoitteeseen vähentää säilöönottoa. Monet ihmisoikeusjärjestöt ovat esittäneet, että korvaavaksi keinoksi säilöönotolle pitäisi ottaa käyttöön ilmoittautumisvelvollisuus, joka siis on huomattavasti kevyempi menetelmä kuin tämä, mitä hallitus nyt esittää. He ovat myöskin pitkään kampanjoineet sen puolesta, että Suomessa kokonaan luovutaan alaikäisten säilöönotosta, joten haluaisin nyt kysyä ministeriltä: miksi tässä yhteydessä ei voitu pohtia sitten näitä keinoja, jos kerran tavoitteena on vain säilöönoton vähentäminen?

Se, mikä eniten herättää epäilyksiä tässä, on juurikin se, mikä tässä monissa puheenvuoroissa on todettu, että tämä asumisvelvollisuus voidaan määrätä kevyemmin perustein kuin säilöönotto tällä hetkellä. Eli haluan vielä kysyä ministeriltä myöskin: miten vältytään siltä, että tämä lakimuutos nyt johtaa siihen, että tämmöinen kontrolli ja ihmisten liikkumisen rajoittaminen nyt laajennetaan entistä suurempaan joukkoon?

15.27 **Ilkka Kantola sd:** Arvoisa puhemies! Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneen käännyttämisen toimeenpano on joskus rankkaa katsottavaa. Muutama vuosi sitten oli tilaisuus seurata tällaista toimeenpanoa lentokenttäbussin ikkunasta, kun olimme lähdössä Unkariin lentokoneella. Bussi jäi siihen odottelemaan, kun paikalle tuli poliisimaija ja siitä oltiin miestä saattamassa sitten poliisivoimin lentokoneeseen ja hän ryhtyi vastustelemaan. Tilanne loppujen lopuksi oli se, että kolme poliisimiestä istui tämän märkään asfalttiin kasvoilleen painetun miehen selässä ja hänet sitten nippusiteillä sidottiin, ja siinä vai-

heessa lentokoneen kippari tuli sinne portaille ja ilmaisi, että hän ei ota tuota pakkokäännytettävää koneeseen ollenkaan mukaan, ja meille se oli tietysti hyvä merkki siitä, että voimme turvallisin mielin astua koneeseen.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen lakiesitys on pääosin hyvä ja tärkeä siinä mielessä, että tämä alaikäisten, 15—18-vuotiaiden, säilöönotto tulee nyt jäämään entistäkin vähemmälle osalle, oikeaan suuntaan mennään. Kysyisin ministeriltä: Onko niin, että tämä kynnys ei kuitenkaan alene siinä, että kynnys asumisvelvollisuuteen määräämiseen on yhtä korkea kuin tällä hetkellä säilöön ottamiseen? Täällä oli vähän erilaisia tulkintoja siitä, että aleneeko kynnys nyt sitten, että asumisvelvollisuus määrätään helpommin kuin se säilöönotto.

Toinen kysymys liittyy tähän pitenemiseen: Kun säilöönotossahan tämä määräys on kerrallaan kolme päivää ja sitten voidaan määrätä toisen kerran kolme päivää ja tässä asumisvelvollisuudessa voidaan määrätä kaksi viikkoa ja sen päälle toinen kaksi viikkoa, niin harkittiinko, että tämä asumisvelvollisuuden määräaika olisi ollut esimerkiksi viikko, siis huomattavasti lyhyempi kuin nyt tämä kaksi viikkoa? Se on kuitenkin aika suuri määrä päiviä lisää siihen, mitä on tämä kolme päivää tällä hetkellä, vaikka olosuhteet ovatkin huomattavasti helpommat.

15.29 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Arvoisat kansanedustajat! On täysin ymmärrettävää, että kun viime vuonna turvapaikanhakijoiden määrä ylitti kaikki aikaisemmat ennätykset ja jouduttiin Suomessa uudenlaisen tilanteen eteen, se on herättänyt Suomessa hyvin monenlaista ja ristiriitaistakin keskustelua.

Eräs juonne tässä keskustelussa, lähinnä median palstoilla, on ollut se, että Suomessa ei enää tänä päivänä annettaisi arvoa ja painoa ihmisten perusoikeuksille tai kansainvälisille ihmisoikeuksille. Eräät arvovaltaisetkin henkilöt ovat julkisuudessa lausuneet, että perus- ja ihmisoikeudet eivät enää ole muotia, ja on annettu ymmärtää, että meillä on ulkomaalaisasioihin liittyen säädetty lakeja, jotka ovat ristiriidassa perustuslakimme tuntemien perusoikeuksien tai kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteidemme kanssa. Haluan tämän johdosta sanoa, että jokainen — jokainen — ulkomaalaislain muutos tai ulkomaalaisia koskeva lainmuutos, joka viime vuosien aikana, jo ennen tätä turvapaikkakriisiä ja nyt turvapaikkakriisin aikana, on eduskunnalle annettu, on käsitelty myös eduskunnan perustuslakivaliokunnassa. Ja väite siitä, etteikö hallituksen esityksissä näissä asioissa enää kiinnitettäisi huomiota perus- ja ihmisoikeusnäkökohtiin, on totuuspohjaa vailla. Esimerkkinä mainitsen, että tässä nyt käsittelyssä olevassa esityksessä on sivulta 29 alkaen noin viisi sivua pohdiskelua ja arviointia tämän lakiesityksen suhteesta perustuslakiimme ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiimme. Näin on ollut asianlaita kaikkien ulkomaalaisia koskevien lainmuutosten kohdalla jo useita vuosia. Tämän tietävät hyvin esimerkiksi paikalla olevat perustuslakivaliokunnan jäsenet.

Itse muistan esityksen, jolla vastaanottopalvelut lakkautettiin niiltä ulkomaalaisilta, joilla ei enää ollut aihetta saada vastaanottopalveluja. Siinäkin hallituksen esityksessä säätämisjärjestysperustelukohdassa todisteltiin, että vastaanottopalvelujen lakkauttaminen niiltä, joilla ei enää ole oikeutta saada vastaanottopalveluja, ei ole ristiriidassa perustuslain kanssa, koska tällainen oikeus vastaanottopalveluihin myös niille, joilla ei ole niihin tarvetta, ei ole mikään perustuslaissa turvattu oikeus. Luin sen salissa kahteen kertaan, koska se oli mielestäni niin hölmö todistelu. Tämä vain osoittaa, että nämä asiat on otettu vakavasti ja otetaan vakavasti.

Suomessahan on sellainen uniikki järjestelmä, että lakien perustuslainmukaisuuden arvioi jo säätämisvaiheessa eduskunnan perustuslakivaliokunta. Sen lisäksi meillä on perustuslain 106 §:ssä annettu tuomioistuimelle mahdollisuus arvioida lakien perustuslainmukaisuus yksittäistapauksissa. Tuo 106 § kuuluu seuraavasti: "Jos tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännökselle." Tätä 106 §:ää on sekä säädettäessä että sen jälkeen vakiintuneesti tulkittu siten, että jos eduskunnan perustuslakivaliokunta on kuitenkin ottanut asiaan kannan, niin silloin laki ei voi olla ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa ja silloin tuomioistuin ei sen perustuslakivaliokunnan suorittaman harkinnan jälkeen voi harkita tämän lain perustuslainmukaisuutta.

Rouva puhemies! Nyt olemme kuitenkin ilmeisesti törmäämässä uuteen ilmiöön. Yleisradion uutisissa 29. heinäkuuta haastateltiin professori Martin Scheininiä, nimenomaan liittyen näihin ulkomaalaislakien kiristyksiin, ja hän lausui Yleisradion referaatin mukaan seuraavaa: "Tuomioistuimille ulospääsytie tilanteesta on arvioida tiukennusten perustuslaillisuutta, Scheinin toteaa." Toinen sitaatti: "Jos tiukennetut lainkohdat ovat perustuslain vastaisia, tuomioistuimet joutuvat sanomaan ainakin välillisesti, että eduskunta on ylittänyt harkintavaltansa suhteessa perustuslakiin." Eli vaikka tähän asti kaikki oikeusoppineet — minun käsittääkseni — ovat olleet yksituumaisia siitä, että jos eduskunnan perustuslakivaliokunta on arvioinut ja harkinnut lakiesityksen perustuslainmukaisuuden, tuomioistuin ei voi sitä asiaa uudelleen harkita, niin tässä tilanteessa näköjään Martin Scheinin on tästä täysin vallitsevasta yksituumaisesta suomalaisesta järjestelmästä näköjään eri mieltä. No, totta kai saa olla eri mieltä eri asioista, jos haluaa. Haluan vain esittää kysymyksen: onko jo tultu tilanteeseen, jossa tämän perusoikeusfundamentalistisen koulukunnan juristit kyseenalaistavat eduskunnan perustuslakivaliokunnan auktoriteetin lakien perustuslainmukaisuuden tulkitsijana, jos perustuslakivaliokunta ei aivan kaikissa tulkinnoissaan ole samaa mieltä heidän kanssaan?

Rouva puhemies! Muistutan vielä lopuksi professori Scheininin lausunnon johdosta, että jokainen viime vuosien aikana tehty ulkomaalaislain tiukennus tai muu muutos on siis käsitelty eduskunnan perustuslakivaliokunnassa.

15.37 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Zyskowiczia hyvin selventävästä puheenvuorosta asiassa, josta todella on ollut monenlaista kirjoittelua lehdissä, ja nimenomaan tästä näkökulmasta, minkä edustaja nosti täällä esille. Tätä tietoa pitää levittää enemmän siitä yksinkertaisesta syystä, että perustuslain mukaan perustuslakivaliokunnalle kuuluu näiden asioiden tulkinta, ja kun se siellä on tehty, niin se sitoo sen jälkeen.

15.37 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz varmaan hyvinkin tietää, että ei perus- ja ihmisoikeusarviointia tehdä ainoastaan perustuslakivaliokunnassa vaan kyllähän sitä tehdään myöskin meidän tuomioistuinten toimesta kuten myöskin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa. Valitettavasti tämä oikeudellinen prosessihan, kun puhutaan näistä ja erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimesta, on hyvin hidas, eivätkä nämä meidän oikeuslaitoksetkaan ole vielä päässeet arvioimaan oikeudellisesti tätä muuttunutta turvapaikkapoliittista linjaa Suomessa. Nyt on julkisuudessa myöskin ollut paljon puheenvuoroja, joissa todetaan, että Maahanmuuttoviraston päätöksiä ja niiden laillisuutta tullaan kokeilemaan hallinto-oikeudessa eli odotetaan vielä hallin-

to-oikeuden ratkaisuja, mitä tulee Maahanmuuttoviraston tämänhetkisiin laintulkintoihin. Mielestäni tämä ei ole myöskään hyvän hallintotavan mukaista.

15.38 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin on täysin luonnollista ja täysin hyvän hallintotavan mukaista, että Suomessa kuten kaikissa muissa oikeusvaltioissa viranomaisen päätöksestä voi valittaa riippumattomaan tuomioistuimeen. Tämä ei tarkoita eikä tietystikään voi tarkoittaa, että viranomainen tekisi tarkoituksella huonoja tai lainvastaisia päätöksiä ja lähtisi siitä, että korjatkoot sitten tuomioistuimet mahdolliset virheet. Tässä valitusoikeudessa on kyse siitä, että vaikka viranomainen luonnollisesti pyrkii tulkitsemaan lakia parhaan kykynsä ja harkintansa mukaan, niin oikeusturvan kannalta jo Euroopan ihmisoikeussopimus sallii kaikille sopimusvaltioiden kansalaisille oikeuden valittaa hallintoviranomaisen ratkaisusta riippumattomaan tuomioistuimeen eli Suomen turvapaikkajärjestelmässä tänä päivänä Helsingin hallinto-oikeuteen, josta vielä voi tehdä valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä on täysin luonnollista, eli viime kädessä demokratiassa eduskunnan säätämien lakien soveltaminen yksittäistapauksissa kuuluu riippumattomille tuomioistuimille.

Mitä sitten tulee perustuslainmukaisuuden harkintaan, edustaja Andersson, meillä on täysin vahvistunut, vakiintunut ja ymmärtääkseni yksimielisesti tai lähes yksimielisesti hyväksytty järjestelmä, jonka mukaan niissä tilanteissa, joissa eduskunnan perustuslakivaliokunta on arvioinut lakien perustuslainmukaisuuden ja eduskunta on sen mukaan sitten toiminut korjaten, tai jos ei ole tarvetta, jättäen korjaamatta, ei tuomioistuin voi enää erikseen arvioida asianomaisen lain perustuslainmukaisuutta. Jos tätä järjestelmää halutaan muuttaa, se on tietysti mahdollista, mutta nykyinen järjestelmä on tämä.

15.40 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ei ole nyt kyse valitusoikeudesta vaan siitä, että tämä Suomen turvapaikkapoliittinen linja myöskin on muuttunut viranomaispäätösten seurauksena ja myöskin muuttuneen laintulkinnan seurauksena eli ei välttämättä edes tässä salissa tehtyjen lakimuutosten kautta, joita sitten on arvioitu myöskin perustuslakivaliokunnassa.

Mitä tulee Maahanmuuttoviraston päätöksiin, niin on muun muassa arvioitu, että tämä Maahanmuuttoviraston muuttunut tulkinta eri maiden turvallisuustilanteesta on merkittävästi vaikuttanut Suomen turvapaikkapoliittiseen linjaan, minkä lisäksi Maahanmuuttovirasto myöskin soveltaa tätä sisäisen paon mahdollisuutta, joka on kyllä ollut olemassa ulkomaalaislaissa aikaisemmin mutta jota ei ole käytetty ja sovellettu sellaisessa mittakaavassa kuin mitä nyt tehdään. Tätä linjanmuutosta ei ole arvioitu myöskään perustuslakivaliokunnassa, vaan nyt ilmoitetaan, että tullaan sitten näkemään ja kokeilemaan hallinto-oikeudessa, hyväksyykö oikeuslaitos tätä muuttunutta käytäntöä. Mielestäni tämä ei ole hyvää hallintotapaa.

15.42 **Ilkka Kantola sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös minä haluan kiittää edustaja Zyskowiczia, entistä perustuslakivaliokunnan puheenjohtajaa, tavasta, jolla korostitte perustuslakivaliokunnan asemaa eduskunnan työn kokonaisuudessa. On tärkeätä, että ymmärrämme, mikä perustuslakivaliokunnan tehtävä on lainsäädännön perustuslaillisuuden, perustuslainmukaisuuden, ennakkoarvioinnissa ja -tarkastuksessa. Näin toimitaan.

Perustuslaki pitää huolta siitä, että meidän järjestelmämme on vakaa. Se kertoo suomalaisen yhteiskunnan arvoista. Kun perustuslakivaliokunta arvioi lainsäädäntöä perustuslain näkökulmasta, niin se omilla tulkinnoillaan sitten tietysti tulkitsee myös perustuslakia, mutta perustuslakivaliokunnan käytäntö on se, että omia tulkintoja ei kovin nopeasti muuteta vaan katsotaan, mitä samantyyppisissä asioissa on aikaisemmin lausuttu. Perustuslain lisäksi nämä perustuslakivaliokunnan aikaisemmat lausunnot ovat pohjana usein, kun uusia lausuntoja tehdään. Joissakin asioissa perustuslakivaliokunnan tulkinnat ovat saattaneet hieman ajan kuluessa muuttua, ja näin voi jatkossakin tapahtua, mutta pyritään kääntämään niitä suuntia hyvin rauhallisesti tuossa valiokunnassa, kun perustuslakia tulkitaan.

15.43 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Ensin piti edustaja Anderssonille todeta, että kyllä, olette oikeassa, Suomessa voidaan valittaa yksittäistapauksissa myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen ja tietyn prosessin kautta myös EU-oikeuteen, jotka antavat meitä sitovia ratkaisuja.

Mitä sitten tulee tähän Maahanmuuttoviraston tulkintatoimintaan ja ratkaisutoimintaan, niin ensinnäkin on niin, että eduskunta muutti lakeja siltä osin, että kun meillä aikaisemmin oli tällainen humanitäärisen suojelun kategoria, jota ei ollut muissa maissa, niin tämä humanitäärisen suojelun kategoria poistettiin eduskunnan säätämällä lailla, joka lainmuutos on vaikuttanut tietysti yksittäistapauksissa. Itse asiassa minä luulin silloin, että se ei juurikaan vaikuttaisi, mutta ilmeisesti nämä monet irakilaiset turvapaikanhakijat ovat olleet tilanteessa, jossa he olisivat voineet saada myönteisen ratkaisun aikaisemmassa humanitäärisen suojelun kategoriassa, mutta kun sitä ei enää meidän lakimme tunne, niin silloin on tietysti arvioitu heidän hakemustaan voimassa olevan lain mukaan, joka tuntee siis vain turvapaikan ja toissijaisen suojelun.

Edustaja Andersson, minä uskon, että Maahanmuuttovirasto, niin kuin kaikki muutkin meidän virastot ja laitokset ja viranomaiset, jotka jatkuvasti jokapäiväisessä toiminnassaan joutuvat lakeja soveltamaan, tässä työssään tekee parhaansa ja pyrkii lakeja soveltamaan siten kuin eduskunta on ne säätänyt ja tarkoittanut. Se on sitten aivan eri asia, että oikeusvaltioon kuuluu, että viranomaisten päätöksistä voi valittaa tuomioistuimeen ja silloin tuomioistuin lopullisesti ratkaisee asian.

15.45 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen yksi niistä, jotka olivat huolissaan tästä humanitaarisen suojelun kategorian poistosta. Muistan, kuinka silloin edustaja Zyskowicz täällä puhui siitä lakimuutoksena, jota kukaan ei voi vastustaa, koska se ei tule vaikuttamaan mihinkään. Toisin kävi, ja se on vaikuttanut turvapaikanhakijoiden mahdollisuuksiin saada kansainvälistä suojelua Suomesta. Mutta se ei ole ainoa asia, joka on muuttunut, vaan kyllä myöskin näillä Maahanmuuttoviraston uusilla turvallisuuslinjauksilla ja tällä sisäisen paon soveltamisen muutoksella on ollut vaikutusta myöskin tähän yleiseen turvapaikkapoliittiseen linjaan. Ja ne ovat muutoksia, jotka ovat tapahtuneet meidän viranomaisten toiminnassa: niitä ei ole käsitelty täällä salissa eikä myöskään arvioitu perustuslakivaliokunnassa. Itse olen huolissani siitä, että tämä muuttunut turvallisuustulkinta yhdistettynä tähän tapaan soveltaa tätä sisäisen paon mahdollisuutta johtaa tilanteeseen, jossa käytännössä johdonmukaisesti kierretään palautuskieltoa, joka on ollut sekä kansainvälisessä pakolais- että ihmisoikeuslainsäännössä erittäin keskeinen turvapaikkapoliittinen periaate.

15.46 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, kuten edustaja Andersson muisteli, silloin kun poistettiin humanitäärisen suojelun kategoria meidän lainsäädännöstämme, niin luulin, että se ei kovin monta tilannetta koske, ja tämä luuloni perustui siihen, että aikaisempina vuosina erittäin harva oli saanut kansainvälistä suojelua nimenomaan tämän humanitäärisen suojelun kategorian perusteella. No tässä kävi niin, että luuloni oli väärä, ja mehän tiedämme, että luulo ei ole tiedon väärti. Eli näiden irakilaisten kohdalla ymmärtääkseni on käynyt siten, että tämän aiemman lainsäädännön tunteman humanitäärisen suojelun kategorian perusteella he olisivat voineet saada myönteisen päätöksen sellaisessa tilanteessa, jossa nykyisen lain tuntema turvapaikan tai toissijaisen suojelun tarve ei heidän kohdallaan toteudu.

Mitä tulee sitten tähän sisäisen paon mahdollisuuteen: Hallitus on erilaisissa linjauksissa korostanut sitä, että Suomen hallintokäytännön pitäisi pyrkiä olemaan linjassa lähinnä Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden hallintokäytännön kanssa siltä osin kuin lainsäädännöstä ei muuta johdu. Ymmärtääkseni tämä vertailu juuri Ruotsin ja eräiden muiden maiden käytäntöihin vastaavissa tilanteissa, vastaavien maiden kohdalla ja vastaavien säädösten osalta on johtanut siihen, että tätä sisäisen paon mahdollisuutta on pidetty esillä enemmän kuin joissakin aiemmissa tilanteissa.

Puhemies Maria Lohela: Tähän väliin nyt ministeri Risikon puheenvuoro, 3 minuuttia.

15.48 **Sisäministeri Paula Risikko:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti vain totean: Täällä on oikeastansa käyty tästä asiasta hyvin ansiokas keskustelu ja eräällä lailla myöskin käyty läpi tuota perustuslaillisuutta, enkä lähde sitä nyt toistamaan, koska tuolla hallituksen esityksessähän on hyvin paljon siitä. Minä vain ihan yleisellä tasolla totean tästä, että tämä työhän lähti aikoinansa käyntiin siitä, kun edellisessä hallituksen esityksessä, joka koski siis säilöön ottamista, oli valtioneuvoston lausuma ja lausuman mukaan tavoitteena olisi jatkossa kieltää ilman huoltajaa olevien lasten säilöön ottaminen kokonaan. No sitten kun tehtiin tätä selvitystä, että onko se mahdollista — tästä löytyy ihan sisäministeriön julkaisu 35/2014 — todettiin, että tätä ei pystytä ja ei voida täysin poistaa, vaikka tällainen lausuma olisikin, ja todettiin myös, että Suomesta puuttuu useissa maissa yleisesti käytössä oleva mahdollisuus asuinpaikkaa koskevan velvoitteen asettamiseen.

Nyt me olemme sen tehneet, ja minun mielestäni — jos ajattelee sitä, kun minäkin aina kun minulle tuodaan joku esitys, että tällainen on meneillänsä, kyllä tarkkaan katson sen, että onko tässä järkeä — tässä on järkeä, koska nimenomaan on syntynyt tarve kehittää näitä uusia turvaamistoimia ja tässä on luotu vaihtoehtoja tälle säilöönotolle. Ja kun oikein käy läpi tätä tarkasti, että mitä tässä lähdetään tekemään ja mitä voi tehdä, niin minun mielestäni tämä on nimenomaan parannus tähän nykytilaan. Sitten kun tässä vielä on tarkkaan lasten kohdalla tämä käräjäoikeudenkin vahvistaminen ja tässä on mietitty tosi tarkkaan.

Täällä kysyttiin myöskin näistä viikkomääristä ja niin edelleen: Kyllä niitäkin on pohdittu, ja varmasti sitten kun kuulette valiokunnissa, esittelijä sitten kertoo näistä erilaisista vaihtoehdoista ja perustelee näitä päätöksiä.

Sitten tietysti, onko näitä vaihtoehtoja käsitelty, mistä edustaja Andersson kysyi: Kyllä, esimerkiksi täällä Selvityksessä säilöönoton vaihtoehdoista on myöskin sitten käsitelty näitä vaihtoehtoja. Nyt ollaan päädytty tähän, ja mielestäni ne ovat perusteltuja. Tärkeää on nyt kuitenkin muistaa sitten se, että oli mikä tahansa tilanne, aina katsotaan sen lapsen etu. Laki vaatii sitä.

15.51 **Lea Mäkipää ps:** Arvoisa puhemies! Olen kuunnellut tätä keskustelua, ja on puhuttu näistä säilöönotoista. Nythän on tarkoitus, että näitä säilöönottoja vähennetään. Esimerkiksi viime vuonna oli säilöönottoja noin tuhat. Kuten ministerikin sanoi, tarkoituksena on, että voidaan määrätä asumaan nimetyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautumaan siellä 1—4 kertaa vuorokaudessa, ja onhan tämä paljon pehmeämpikin vaihtoehto.

Tiedetään, että meidän turvapaikanhakijamme ovat vähentyneet ja entisestään vähentyneet. Sain juuri tuossa tiedon, kun käsiteltiin edellistä lakiesitystä, että Maahanmuuttovirasto voi sitten määrätä, missä näitä turvapaikanhakijoita on. Nyt ensi kevääseen mennessä vähentyy yli 7 000:lla, ja näitä vastaanottokeskuksia, meidänkin kunta mukaan lukien, loppuu kevääseen mennessä. Nyt tavallansa pystytään sitten kontrolloimaan paremmin, kun niitä vastaanottokeskuksia tulee tänne suppeammalle eikä niitä enää ole ympäri maan niin, että niitä on ollut vaikea hallita. Sitten kun tulee näitä kielteisiä turvapaikkapäätöksiä, niin mielestäni tämä on ihan oikea ratkaisu, että Maahanmuuttovirasto on lopettanut nyt tämänkin päätöksen mukaan reilut 2 000 henkilöpaikkaa eri puolilta Suomea.

Kaiken kaikkiaan minun mielestäni tämä esitys on semmoinen pehmeämpi. Mitä lapsiin tulee, niin kyllä me lähdemme siitä, niin kuin työasiainvaliokunnassakin puhuttiin näistä ihmiskaupoista sun muista säilöönotoista, että se on se vihonviimeinen asia, että varmaan näin tulee tapahtumaankin, ettei niitä lapsia, jotka yksinänsä tänne tulevat, sinne säilöön oteta. Minä uskon, että kannattaa näihinkin ministerin toimenpiteisiin luottaa.

15.53 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Aivan lopuksi haluan kiinnittää yhteen asiaan huomiota. Eduskunta siis poisti meidän turvapaikkalainsäädännöstämme niin sanotun humanitäärisen suojelun kategorian. Meillä oli aikaisemmin varsinainen turvapaikka niille, jotka täyttävät pakolaismääritelmän. Sitten oli niin sanottu toissijainen suojelu niille, joita ei voida palauttaa, koska siellä odottaisi epäinhimillinen kohtelu. Sitten kolmanneksi oli niin sanottu humanitäärinen suojelu niille, jotka saivat oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella sillä perusteella, että heidän lähtömaassaan olosuhteet olivat yleisesti sellaisia, että sinne ei katsottu voitavan ketään palauttaa.

Sen jälkeen kun tämä humanitäärisen suojelun kategoria on poistettu, niin mediassa ja ehkä joidenkin poliitikkojenkin puheissa on sanottu, että Suomi ei enää anna kansainvälistä suojelua humanitäärisin perustein. No tämähän on täysin väärä ilmaisu. Koko kansainvälinen suojelu, koko turvapaikkapolitiikka on humanitäärisin perustein tapahtuvaa toimintaa, ja koko turvapaikkojen myöntäminen, toissijaisen suojelun myöntäminen on siis humanitääristä toimintaa, ja tässä annetaan humanitäärisin perustein ihmisille kansainvälistä suojelua Suomessa. Toivoisin, että jatkossa ei median piirissä eikä poliitikkojen piirissä annettaisi suurelle yleisölle väärää käsitystä väittämällä, että Suomi ei enää humanitäärisin perustein anna kansainvälistä suojelua.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.